

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/
1983-84 med anledning av ltm Göte Sundbergs
m.fl. hemställningsmotion till landskapsty-
relsen angående förverkligande av småtonnage-
kommitténs förslag.

Landstinget har den 30 november 1983 inbegärt lag- och ekonomiutskottets betänkande över ovannämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört ordföranden för småtonnagekommittén Göte Sundberg, lantrådet Folke Woivalin, landskapsstyrelseledamoten Olof Salmén, avdelningschefen Tor Mattsson och från Alands redarförening r.f. VD Justus Harberg, ombudsmannen Kim Hansson och sjöfartskonsulenten Bertil Barck, får i anledning härav anföra följande.

Motionärerna efterlyser att landskapsstyrelsen i brådskande ordning ges i uppdrag att förverkliga de förslag som småtonnagekommittén framförde i kommittébetänkandet avgivet den 1 april 1980. Utskottet har till betänkandet fogat kommitténs förslag till åtgärder.

Kommittén definierar begreppet småtonnage som "fartyg som har Nordsjön eller mer inskränkta farvatten som trafikeringsområde och som till sin storlek och sina tekniska egenskaper är sådant att tvåvaktssystem med fördel kan tillämpas".

Småtonnagesektorn har av tradition stor betydelse för vårt samhälle dels genom direkta sysselsättningseffekter inom sjöfartsnäringen och dels genom betydande ringeffekter inom näringsliv och sysselsättning i land. Det krävs krafttag för att för framtiden trygga en livskraftig och lönande småtonnagesektor inom sjöfartsnäringen. Småtonnaget är den sektor inom sjöfartsnäringen, vars konkurrenskraft jämfört med våra konkurrentländer har sjunkit kraftigast. Enligt utskottet är småtonnagets primära problem i dag:

- 1) finansieringen av nyanskaffningar,
- 2) bemanningsbestämmelserna,
- 3) beskattningssystemet och
- 4) farledsavgifterna.

Vid behandlingen av finansutskottets betänkande nr 2/1983-84 har landstinget tagit ställning till ovannämnda problem, varför utskottet här inte i detalj granskat frågeställningarna.

Utskottet har vid behandlingen av ovannämnda hemställningsmotion kunnat konstatera att flera av de åtgärder som kommittén föreslår fortsättningsvis är aktuella och därför bör åtgärder snarast vidtas för att på bästa sätt förverkliga dem. En förutsättning för att nå framgång i arbetet med att skapa bättre verksamhetsförutsättningar för småtonaget är det som framfördes i finansutskottets betänkande nr 2/1983-84, nämligen ett konstruktivt samarbete mellan arbetstagarorganisationerna, rederierna och landskapsstyrelsen. Detta även för att de påtryckningar och uppvaktningar som görs från självstyrelsemyndigheternas sida i sjöfartspolitiska frågor till riksmyndigheterna skall få största möjliga effekt. Utskottet vill därför uppmana landskapsstyrelsen att ta initiativ till ett sådant samarbete. Utskottet emotser att landskapsstyrelsen i brådskande ordning tillsätter det av finansutskottet föreslagna åländska samarbetsorganet för sjöfartsfrågor.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet

att Landstinget ger landskapsstyrelsen i uppdrag att utgående från de i småtonagekommitténs betänkande av den 1 april 1980 framförda förslagen aktivt medverka till att småtonagesektorns verksamhetsförutsättningar tryggas.

Mariehamn den 13 mars 1984.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Bert Häggblom
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Sundback, v.ordf. Mattsson, ledamöterna Lönn, Nordlund och Söderholm.

6. FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Enär småtonnagesjöfarten av tradition är en näring som utövats av ålänningar samt personer bosatta i kustområdet i svenskfinland och de fartyg som småtonnagerekommittén avser med småtonnage främst förekommer på Åland, bör grunden för landskapsstyrelsens sjöfartspolitiska verksamhet för denna sektor vara att eftersträva en konkurrenssituation som ger det åländska småtonnaget minst lika förmånliga förutsättningar som motsvarande utländska tonnage genom att:

- (i) Årligen budgeterat 20 miljoner mark att beviljas som landskapslån för anskaffning av högst 10 år gammalt småtonnage. Dessa lån skulle beviljas i första hand för förnyandet av det existerande tonnaget och för inom denna sektor verksamma personers nyetablering inom rederinäringen. Vid anskaffning av nybyggen och andrahandstonnage för vilka statsgaranti kan erhållas, föreslås att kreditandelen skulle vara 75 % av anskaffningsvärdet. Då det anskaffade fartyget har minst finsk isklass I A skulle kreditandelen vara 90 % av anskaffningsvärdet. Räntan föreslås vara densamma som tillämpas vid fiskerinäringens nybyggnadslån (FFS 348/79), nämligen en procentenhet högre än den ränta som bankerna erlägger för allmänhetens depositioner med 6 månaders termin, dock minst 5 %. Lånetiden föreslås vara minst 15 år med de tre första åren amorteringsfria;
- (ii) vidta erforderliga åtgärder för att det åländska småtonnaget kunde erhålla statsgarantier upp till 90 % av anskaffningsvärdet;
- (iii) tillse att eventuellt sysselsättningsstöd som den inhemska varvsindustrin erhåller kommer den åländska småtonnageverksamheten till godo;
- (iv) bevilja investeringsstöd vid anskaffning av nytt småtonnage;
- (v) tillse att transportstöd kan utbetalas för transporter med småtonnage oberoende av den transporterade varans förädlingsgrad;

- (vi) påverka berörda riksmyndigheter att ompröva avgiftsgrunderna för fyr- och båk-, bogserings-, tonnage- och i synnerhet isavgifterna och därvid beakta småtonnagets förutsättningar;
- (vii) påverka berörda riksmyndigheter att vid insamlandet av statistiska uppgifter och redovisningar beakta småföretags begränsade personella och tekniska resurser;
- (viii) utveckla en allsidig sjöfartsutbildning i landskapet som äve tillgodoser småtonnagesektorns speciella behov; och
- (ix) påverka landets sjöfartsmyndigheter att vid tillämningen av bestämmelser angående säkerhetsutrustning samt fastställande av fartygs dräktighet mer än hittills beakta ändamålsenlighetsaspekter.